

WCAG 2.2 AA deelonderzoek content kiesraad.nl + english.kiesraad.nl

WCAG 2.2 AA deelonderzoek content

Opdrachtgever: Kiesraad

Website: kiesraad.nl + english.kiesraad.nl

Rapportversie:

Datum: 24 april 2026

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Over dit onderzoek.....	4
Onderzoeksdetails	4
Scope van het onderzoek	5
Onderzoeksmethode en toegepaste norm	5
Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning	5
Vragen?	5
Overzicht resultaten	6
Onderzoeksscores.....	8
Principe 1: Waarneembaar	9
Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven.....	9
Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media	13
Richtlijn 1.3: Aanpasbaar	15
Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar	24
Principe 2: Bedienbaar	30
Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk	30
Richtlijn 2.2: Genoeg tijd	31
Richtlijn 2.3: Toevallen en fysieke reacties	32
Richtlijn 2.4: Navigeerbaar.....	33
Richtlijn 2.5: Input modaliteiten	36
Principe 3: Begrijpelijk.....	37
Richtlijn 3.1: Leesbaar	37
Richtlijn 3.2: Voorspelbaar.....	39
Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer.....	40
Principe 4: Robuust.....	41
Richtlijn 4.1: Compatibel.....	41
Steekproef	42
Overige onderzoeksdetails	43
Gebruikte technieken.....	43
User agents en andere software	43
Afhankelijke technologie	43
Over Cardan.....	43

Samenvatting

Het onderzoek is uitgevoerd tussen 08 april 2026 en 24 april 2026. Er wordt voldaan aan **22 van 33 succescriteria** (66 %). Onze onderzoeker heeft **27 problemen** opgeschreven waarbij gebruikers met een functiebeperking mogelijk tegen problemen aanlopen. Ook geeft de onderzoeker **3 andere opmerkingen** om de toegankelijkheid te verbeteren.

Uit het content onderzoek blijkt dat de website kiesraad.nl en de Engelse versie ervan redelijk toegankelijk zijn. De websites hebben veel toegankelijke onderdelen, maar er zijn verbeterpunten.

De websites hebben verschillende sterke punten op het gebied van toegankelijkheid. Zo is de taal van de pagina's correct ingesteld. Dit is belangrijk, omdat hulpsoftware zoals schermlezers de juiste uitspraak en taalregels kan toepassen. Ook staat de content in een logische en duidelijke volgorde. Deze volgorde kan door hulpsoftware worden bepaald, wat essentieel is voor gebruikers die de pagina niet visueel waarnemen. Daarnaast is er geen toetsenbordval aanwezig. Dit is belangrijk, zodat gebruikers die met alleen het toetsenbord navigeren de volledige pagina kunnen gebruiken.

Er zijn ook meerdere toegankelijkheidsproblemen vastgesteld. Zo zijn er verschillende verbeteringen nodig bij de PDF-documenten. Positief is dat deze documenten zijn getagd, maar de tagstructuur is niet overal correct toegepast. Daarnaast zijn er semantische problemen op de website. Zo zijn niet alle opsommingen als lijst opgeemaakt, wordt het strong-element onnodig gebruikt en zijn niet alle koppen als kop gemarkeerd. Hierdoor is de structuur van de pagina minder goed te bepalen voor hulpsoftware.

De uitgebreide bevindingen zijn opgenomen in het rapport.

Over dit onderzoek

We hebben een deelonderzoek gedaan om te kijken hoe de content van deze website voldoet aan de toegankelijkheidsregels van WCAG 2.2, niveau A en AA. Dit onderzoek is gebaseerd op de Europese norm EN 301 549.

Dit onderzoeksrapport is maximaal drie jaar geldig. Bij grote wijzigingen adviseren wij aanvullend of een nieuw onderzoek.

WCAG betekent Web Content Accessibility Guidelines. Dit zijn internationale regels om digitale content, zoals websites en apps, toegankelijk te maken voor iedereen. De WCAG is ingedeeld in vier principes: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Elk principe heeft succescriteria (regels) die gemeten kunnen worden om te bepalen of een website toegankelijk is.

Onderzoeksdetails

Wat is onderzocht?

Tijdens het onderzoek hebben we een steekproef gemaakt. Binnen de steekproef beschrijft de onderzoeker zoveel mogelijk problemen. We omschrijven zo duidelijk mogelijk waar de problemen precies zitten. Als het kan geeft de onderzoeker ook een advies om het probleem op te lossen. Dit is geen compleet overzicht van alle problemen. De onderzoeker geeft voorbeelden. Het is een momentopname: het laat zien welke problemen de onderzoeker op dat moment heeft opgemerkt.

Tijdens dit onderzoek ligt de focus op onderdelen die de organisatie zelf kan aanpassen of die uniek zijn voor de organisatie. Denk hierbij aan de content, maar ook het ontwerp. Het kan zijn dat de onderzoeker ook problemen benoemt die door een leverancier opgelost moeten worden.

Controleer de hele website

Omdat het onderzoek een steekproef is, kan het zijn dat we niet alle problemen hebben gezien. We proberen de steekproef zo goed mogelijk te maken, maar ondanks dat kan het zijn dat de onderzoeker een probleem niet opmerkt. Tijdens een volgend onderzoek kunnen deze problemen alsnog naar voren komen.

Controleer daarom de hele website op vergelijkbare problemen. De genoemde problemen kunnen namelijk ook ergens anders in de steekproef of buiten de steekproef voorkomen.

Bij het aanpassen van de website kunnen soms nieuwe problemen ontstaan. Het is daarom belangrijk om regelmatig te blijven onderzoeken.

Scope van het onderzoek

Bij de URL staat de reden waarom een gedeelte wel of niet is meegenomen. Dit is conform de regels voor het bepalen van de scope in de evaluatiemethode WCAG-EM.

- Alle pagina's op <https://www.kiesraad.nl/> (URI-basis.)
- Alle pagina's op <https://english.kiesraad.nl/> (URI-basis.)

Onderzoeksmethode en toegepaste norm

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de [evaluatiemethode WCAG-EM](#). Deze methode is aanbevolen door [DigiToegankelijk \(Logius\)](#).

De toegepaste norm is WCAG 2.2, niveau A en AA (<https://www.w3.org/TR/WCAG22/>)

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulptechnologieën.

Vragen?

Heeft u naar aanleiding van dit rapport inhoudelijke vragen, neem dan contact met ons op via contact@cardan.com.

Overzicht resultaten

Dit rapport laat zien hoe goed de geteste website of applicatie digitaal toegankelijk is. De resultaten staan in twee overzichten: één per principe en één per succescriterium. Zo krijg je zowel een globaal overzicht als details over wat goed gaat en wat beter kan.

Waarneembaar

Criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
1.1.1	Niet-tekstuele content	A	Voldoet niet
1.2.1	Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)	A	Niet aanwezig
1.2.2	Ondertitels voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)	A	Niet aanwezig
1.2.3	Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)	A	Niet aanwezig
1.2.4	Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)	AA	Niet aanwezig
1.2.5	Audiodescriptie (vooraf opgenomen)	AA	Niet aanwezig
1.3.1	Info en relaties	A	Voldoet niet
1.3.2	Betekenisvolle volgorde	A	Voldoet
1.3.3	Zintuiglijke eigenschappen	A	Voldoet
1.3.5	Identificeer het doel van de input	AA	Niet aanwezig
1.4.1	Gebruik van kleur	A	Voldoet niet
1.4.2	Geluidsbediening	A	Niet aanwezig
1.4.3	Contrast (minimum)	AA	Voldoet niet
1.4.5	Afbeeldingen van tekst	AA	Voldoet niet
1.4.10	Reflow	AA	Voldoet niet
1.4.11	Contrast van niet-tekstuele content	AA	Voldoet niet

Bedienbaar

Criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
2.1.2	Geen toetsenbordval	A	Voldoet
2.1.4	Enkel teken sneltoetsen	A	Voldoet
2.2.2	Pauzeren, stoppen of verbergen	A	Niet aanwezig
2.3.1	Drie flitsen of beneden drempelwaarde	A	Voldoet
2.4.2	Paginatitel	A	Voldoet niet
2.4.4	Linkdoel (in context)	A	Voldoet niet
2.4.6	Koppen en labels	AA	Voldoet niet
2.5.3	Label in naam	A	Voldoet
2.5.8	Grootte van het aanwijsgebied (minimum)	AA	Voldoet

Begrijpelijk

Criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
3.1.1	Taal van de pagina	A	Voldoet
3.1.2	Taal van onderdelen	AA	Voldoet niet
3.2.4	Consistente identificatie	AA	Voldoet
3.3.1	Foutidentificatie	A	Voldoet
3.3.2	Labels of instructies	A	Voldoet
3.3.3	Foutsuggestie	AA	Voldoet
3.3.7	Overbodige invoer	A	Niet aanwezig

Robuust

Criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
4.1.2	Naam, rol en waarde	A	Voldoet

Onderzoeksscores

De tabel hieronder laat per WCAG-principe en per WCAG-niveau zien hoeveel succescriteria zijn getoetst en hoeveel daarvan goedgekeurd zijn.

	Niveau A	Niveau AA	Level AAA	Totaal
Waarneembaar	6 / 9	3 / 7	0 / 0	9 / 16
Bedienbaar	5 / 7	1 / 2	0 / 0	6 / 9
Begrijpelijk	4 / 4	2 / 3	0 / 0	6 / 7
Robuust	1 / 1	0 / 0	0 / 0	1 / 1
Totaal	16 / 21	6 / 12	0 / 0	22 / 33

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudigere taal.

A

Succescriterium 1.1.1: Niet-tekstuele content

Geef informatieve afbeeldingen en andere niet-tekstuele content een goed tekstalternatief.

Resultaat

— Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Niet-tekstuele inhoud, zoals afbeeldingen, moet toegankelijk zijn met een tekstalternatief. Hierdoor kan hulpsoftware de informatie hoorbaar (voorleessoftware) of tastbaar (braille) maken. Dit is belangrijk voor mensen die blind, slechtziend of doofblind zijn, of andere beperkingen hebben bij het waarnemen van visuele content.

Belangrijke informatie in niet-tekstuele content moet altijd voor iedereen waarneembaar zijn. Zonder tekstalternatieven missen sommige bezoekers deze informatie. Als de content alleen decoratief is, moet het door hulpsoftware genegeerd kunnen worden. Dit voorkomt dat gebruikers worden afgeleid door onnodige details.

Als een afbeelding functioneel (bijvoorbeeld klikbaar) is, moet het tekstalternatief duidelijk wat het doel is van de afbeelding. Zo wordt ook voldaan aan andere succescriteria, bijvoorbeeld succescriterium 2.4.4 (linkdoel), 2.4.6 (koppen en labels) en 4.1.2 (naam, rol en waarde).

Bevinding KIE-4.F12

 Content

 Laag

Op de pagina <https://www.kiesraad.nl/service/contact> staat een afbeelding met een leeg alt attribuut, dus zonder omschrijving van de afbeelding zelf. Deze afbeelding kan wel vergroot worden, dus moet duidelijk worden wat vergroot wordt. Dan is dus een omschrijving wel nodig. Als enige aanvullende beschrijving is nog het onderschrift "Beeld: © Kiesraad" aanwezig, maar ook dat zegt niets over de inhoud.

Hetzelfde probleem komt ook voor op pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/uitslagen/overzicht-uitslagen-per-gemeente-gemeenteraadsverkiezingen-2026>, <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/documenten-gemeenteraadsverkiezing-2026/gr26-organisatie-stemming-en-telling> en meer. Eigenlijk komt dit probleem op bijna elke pagina voor waar een foto is geplaatst die vergroot kan worden.

Controleer dit dus voor alle pagina's.

Geef de afbeelding via het alt attribuut een omschrijving mee, zodat voor mensen die hulpsoftware gebruiken duidelijk is wat er op de foto te zien is.

Afbeeldingen

Beeld: © Kiesraad

Afbeelding onduidelijk tekstalternatief

Bevinding KIE-4.F2

Content

Laag

In de PDF-documenten *Informatie over hertellen op initiatief van de gemeenteraad* en *Annual Report 2020*^[lang=eng] staat bovenin het logo van Kiesraad. Dit logo is niet als afbeelding getagd en wordt daarom genegeerd.

Op pagina 1 moet dit logo wel een afbeelding worden en een goed tekstalternatief krijgen. Op de vervolgpagina's is dat niet nodig en zelfs niet gewenst, omdat dit daar de leesvolgorde kan onderbreken.

Bevinding KIE-4.F13

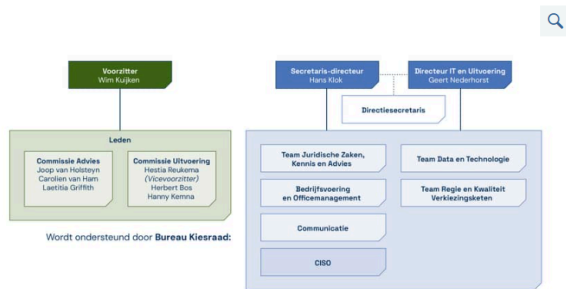
Content

Medium

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/over-ons/bureau-kiesraad> bevindt zich infographic. Dit soort afbeeldingen moeten voorzien worden van zowel een kort- als lang tekstalternatief. De infographic bevat beide, maar het lange tekstalternatief is nog niet voldoende.

Het lange tekstalternatief moet een volledige en duidelijke beschrijving geven van de informatie die in de afbeelding wordt overgebracht. Onder de afbeelding zijn de teksten deels uitgeschreven, maar er ontbreekt nog informatie. Zo wordt in het organogram weergegeven welke teams onder elkaar vallen, maar dit komt niet terug in de tekst. Ook het bovenste deel van het organogram, zoals de voorzitter, de commissie advies en de commissie uitvoering, ontbreekt. Het is daarom belangrijk dat alle informatie volledig en in detail wordt opgenomen in de uitgeschreven tekst, inclusief de onderlinge verbanden zoals die in het organogram zichtbaar zijn.

Afbeeldingen

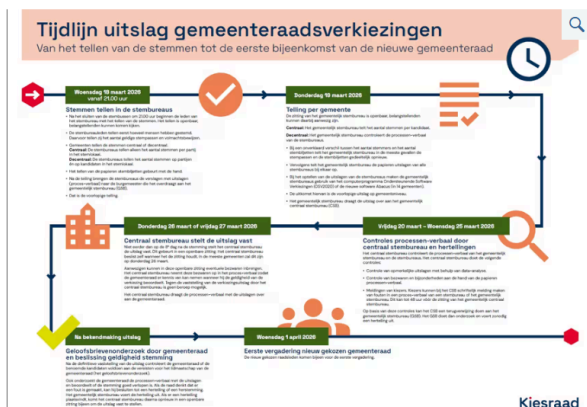
Bevinding KIE-4.F15

Content Medium

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/actueel/nieuws/2026/03/16/informatie-vaststelling-uitslagen-gemeenteraadsverkiezingen> bevindt zich onder de kop "Beschikbaarheid uitslagen" een complexe afbeelding. Dit soort complexe afbeeldingen moeten voorzien worden van zowel een kort- als lang tekstalternatief. Er is een correct lang tekstalternatief aanwezig namelijk een linkje naar een andere pagina waar de afbeelding te vinden is als een toegankelijk PDF-document (compliment hiervoor!). Het korte tekstalternatief is niet voldoende, omdat deze niet voldoende omschrijvend is. De afbeelding heeft een lege alternatieve tekst gekregen.

Het korte tekstalternatief moet een beknopte beschrijving bevatten van de afbeelding en kort aangeven waar het lange tekstalternatief te vinden is.

Afbeeldingen

Bevinding KIE-4.F1

Design Laag

In het PDF-document *Informatie over hertellen op initiatief van de gemeenteraad* komen meerdere figure-tags voor. Deze tags worden gebruikt voor de lay-out van het briefpapier van het document en hebben momenteel het tekstalternatief "briefpapier Kiesraad". Het briefpapier

bevat geen informatieve inhoud en moet daarom als decoratief worden gemarkeerd. Dit kan worden gedaan door de figure-tags te taggen als artifacts.

Markeer de figure-tags met het briefpapier als decoratief. Dit kan gedaan worden door ze te taggen als artifacts in de PDF.

Bevinding KIE-4.F8

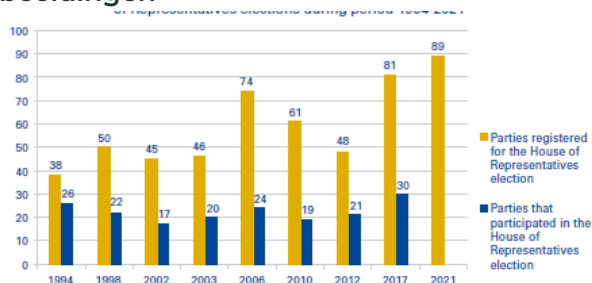
 Content

 Medium

In het PDF-document *Annual Report 2020*{lang=eng} staat een grafiek afbeeldig op pagina 19. Een blinde gebruiker is nu uitgesloten van de informatie die in deze grafiek staat. Ook is de afbeelding niet getagd.

De afbeelding moet getagd worden. De inhoud van deze afbeelding moet in tekst uitgeschreven worden. Deze tekst kan meteen onder de afbeelding staat of als een link of bestand worden toegevoegd. Het tekstalternatief van de afbeelding kan dan verwijzen naar de plek waar deze uitgeschreven tekst staat.

Afbeeldingen

Grafiek zonder uitgeschreven tekst

Overige adviezen en opmerkingen

Onderstaande opmerkingen leiden niet tot een afkeuring, maar kunnen de toegankelijkheid of gebruiksvriendelijkheid verbeteren.

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

A

Succescriterium 1.2.1: Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Zorg voor een alternatief voor video-zonder-geluid (bijv. een animatie) of geluid-zonder-video (bijv. een podcast).

Resultaat

✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

A

Succescriterium 1.2.2: Ondertitels voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Zorg dat video's ondertitels hebben voor alle belangrijke geluiden.

Resultaat

✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

A

Succescriterium 1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Zorg dat alle belangrijke visuele informatie in video's ook te horen is óf zorg voor een tekstalternatief (bijv. een transcript).

Resultaat

✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

AA

Succescriterium 1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

Live video's worden voorzien van ondertiteling voor doven en slechthorenden. Let op: Er is een wettelijke uitzondering voor live-video's.

Resultaat

- ✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

AA

Succescriterium 1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

Zorg dat alle belangrijke visuele informatie in video's ook te horen is.

Resultaat

- ✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

A

Succescriterium 1.3.1: Info en relaties

Info, structuur en relaties in de content die je kan zien, moet ook in de code voor hulpsoftware beschikbaar zijn.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De informatie en relaties tussen verschillende onderdelen van een webpagina moeten duidelijk zijn voor iedereen. Dit betekent dat visuele informatie uit de structuur of opmaak, ook in de code moet worden vastgelegd. Hierdoor kan hulpsoftware, zoals schermlezers, deze informatie juist doorgeven aan mensen die blind, slechtziend of doofblind zijn.

Als de structuur of relaties alleen via vormgeving worden weergegeven, begrijpen gebruikers die hulpsoftware gebruiken de informatie mogelijk niet of verkeerd. Dit kan ervoor zorgen dat zij belangrijke context of betekenis missen. Zonder duidelijke code wordt de inhoud minder toegankelijk en kunnen deze bezoekers de website niet goed gebruiken.

Bevinding KIE-4.F19

 Content

 Medium

Op de pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/overzicht-tk25> staan onder de kop "Modellen Tweede Kamerverkiezing 2025" meerdere accordion knoppen. Bij het openen van alle knoppen verschijnt er een lijst linkjes die niet als lijst zijn opgemaakt. Hierdoor kan hulpsoftware bijvoorbeeld niet presenteren dat dit een lijst is of uit hoeveel items deze bestaat. Dit helpt bij het begrip van de tekst. Hetzelfde geldt voor de lijst met linkjes onder de kop "Overzicht toegankelijkheidsinformatie".

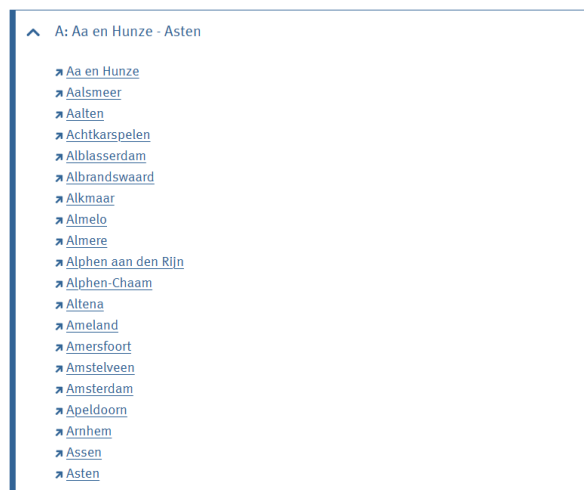
Dit komt ook voor op de pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/uitslagen/overzicht-uitslagen-per-gemeente-gemeenteraadsverkiezingen-2026> bij de inhoud van de accordion knoppen onder de kop "A tot en met Z uitslagen per gemeente".

Gebruik voor de opmaak van ongeordende lijsten het ul-element. De lijst-items moeten zich bevinden in een li-element.

```
<ul>
  <li>Lijst-item 1</li>
  <li>Lijst-item 2</li>
</ul>
```

Afbeeldingen

A tot en met Z uitslagen per gemeente

Lijst met linkjes niet opgemaakt als lijst

Modellen Tweede Kamerverkiezing 2025

De processen-verbaal en formulieren die worden gebruikt bij de Tweede Kamerverkiezing noemen we modellen. Hieronder een overzicht.

Lijsten met linkjes niet als lijst opgemaakt

Bevinding KIE-4.F21

Content

Medium

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/communicatiematerialen-tk25> staan de koppen "Het communicatieplan", "De Kiezersreis" en "Planningstemplate". Deze kopteksten zijn vetgedrukt gemaakt met een strong-element. Het strong-element is bedoeld om nadruk te leggen op delen tekst. Het is niet bedoeld om kopjes te maken.

Koppen moeten opgemaakt worden als een echte kop (**<h1>** t/m **<h6>**). Dit helpt bezoekers die afhankelijk zijn van de code, bijvoorbeeld omdat ze een schermlezer gebruiken, om de structuur van de pagina eenvoudig te kunnen herkennen.

Met behulp van software of een browser-extensie kan bijvoorbeeld een overzicht opgehaald worden van alle koppen op de pagina.

Plaats de kop met een kop-element (**<h1>** t/m **<h6>**) en verwijder het strong-element. In dit geval is een h3-element nodig om de kop op te maken. Zo is de kopvolgorde op de pagina correct.

Afbeeldingen

Vorbereiding uitvoering communicatie: 12-4 weken voor de verkiezingsdag

Hieronder de drie belangrijkste hulpmiddelen voor gemeenten om aan de slag te gaan met de verkiezingscommunicatie:

Het communicatieplan

Dit communicatieplan helpt jou als communicatieadviseur om aan de slag te gaan met verkiezingscommunicatie. Het bevat doelstellingen, doelgroepen, kernboodschappen en een planningstemplate. Bij het plan hoort de 'Kiezersreis' met eenvoudig te downloaden middelen, overzichtelijk ingedeeld per fase van de kiezersreis.

De Kiezersreis

In dit document vind je een breed scala aan middelen voor de verkiezingscommunicatie binnen jouw gemeente. De middelen zijn geordend per fase van de 'kiezersreis'. Klik je op een middel? Dan ga je naar de juiste downloadpagina. Als je een middel kunt aanpassen, bijvoorbeeld met een eigen gemeentelogo, dan staat dat erbij.

Planningstemplate

Hulpmiddel om de communicatie- en productieplanning in kaart te brengen.

Koppen opgemaakt met het strong element

Bevinding KIE-4.F22

 Content

 Laag

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/communicatiematerialen-tk25> staan onder de kop "Overzicht communicatiemiddelen" meerdere accordion knoppen. Bij alle het openen van alle accordion knoppen verschijnen er lijsten. De lijstitems hebben vetgedrukte teksten. Zoals bijvoorbeeld bij de knop "Communicatiemiddelen bewustwording (4 tot 3 weken voor de verkiezingsdag)" staat onder andere de vetgedrukte tekst "Flyer Op 29 oktober mag u stemmen.". Deze tekst is vetgedrukt gemaakt met een strong-element. Het strong-element is bedoeld om de nadruk te leggen op extra belangrijke (delen van) tekst. Gebruik **** niet om een visuele weergave te bereiken.

Gebruik voor visuele vetgedrukte tekst bijvoorbeeld een span-element met CSS in plaats van een strong-element. Dit voorkomt dat schermlezers onbedoeld nadruk leggen op de tekst. Dit is nodig bij alle vetgedrukte teksten van de lijst-items.

```
<span class="vetgedrukt">Flyer Op 29 oktober mag u stemmen.</span>
```

```
.vetgedrukt {
  font-weight: 700;
}
```

Zo blijft de vormgeving behouden zonder onterechte semantische betekenis.

Als deze teksten als kopteksten zijn bedoeld kunnen ook heading elementen gebruikt worden in plaats van het strong element.

Afbeeldingen

Communicatiemiddelen bewustwording (4 tot 3 weken voor de verkiezingsdag)

Kiezers bewust maken van het belang van stemmen en de impact van hun stem.

- **Flyer Op 29 oktober mag u stemmen.**
Benadrukt het belang van de komende verkiezing. Bedoeld om H-a-h te verspreiden of om neer te leggen in het gemeentehuis, in bibliotheken, buurthuizen of andere openbare ruimtes. Ook beschikbaar als advertentie.
- **Ansichtkaart 1e keer stemmers**
Een kaart voor 18-jarigen die voor het eerst mogen stemmen.
- **Advertentie Op 29 oktober mag u stemmen**
Benadrukt het belang van de komende verkiezing. Bedoeld om te plaatsen in de H-a-H bladen. Ook als flyer beschikbaar.
- **Social post Waarom zijn deze verkiezingen belangrijk**
Aansprekende post op social media die het belang benadrukt van de komende verkiezingen.
- **Webteksten**
Teksten om te plaatsen op de site van de gemeente met informatie over het waar, wanneer, wie, stemmen met hulp en machtigingen.

Downloaden van de middelen doe je via [de interactieve pdf van de kiezersreis](#).

Vetgedrukte teksten

Bevinding KIE-4.F23

 Content

 Medium

Op pagina <https://english.kiesraad.nl/elections/elections-of-the-provincial-council> staat onder de kop "*Number of members*{lang=eng}" een tabel. Deze tabel heeft visueel de tabelkoppen "*Province*{lang=eng}" en "*Number of seats*{lang=eng}", maar programmatisch zijn deze niet ingesteld als tabelkoppen. Dit is wel vereist, zodat hulpsoftware kan herkennen dat dit tabelkoppen zijn, en deze informatie kan overbrengen aan de gebruiker.

De koppen zijn momenteel vetgedrukt gemaakt met het strong-element. Het strong-element is bedoeld om de nadruk te leggen op extra belangrijke (delen van) tekst. Gebruik `<strong>` niet om een visuele weergave te bereiken.

Maak deze koppen op in de code als tabelkoppen `<th>`, zodat hulpsoftware deze visuele informatie kan herkennen. Verwijder het strong-element.

Afbeeldingen

Province	Number of seats
Groningen	43
Friesland	43
Drenthe	41
Overijssel	47
Flevoland	41
Gelderland	55
Utrecht	49
Noord-Holland	55
Zuid-Holland	55
Zeeland	39
Noord-Brabant	55
Limburg	47

Tabelkoppen niet als kop opgemaakt

Bevinding KIE-4.F25

 Content

 Laag

Op de pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/documenten-gemeenteraadsverkiezing-2026/gr26-organisatie-stemming-en-telling> wordt in de content op verschillende plekken een strong element gebruikt om teksten vetgedrukt weer te geven en nadruk te geven. Bij sommige woorden mag dat als in de context duidelijk is dat het om woorden gaat die eruit moeten springen wat betekenis betreft. Dit is alleen de bedoeling bij max enkele woorden en niet bij kopteksten of hele zinnen of alinea's met tekst. Hieronder een aantal voorbeelden waar dit niet goed is toegepast.

- Onder de kop "Aanwijzen GSB" staat een hele alinea met tekst die met een strong element is opgemaakt. Dit kan wel voor het begin van de tekst "Let op:", maar niet voor de rest van de alinea.
- Onder de kop "Indienen schriftelijk verzoek: vervangende stempas, volmacht" staat ook een hele alinea opgemaakt met een strong element. Ook hier moet dit alleen voor het begin "Let op:" gebruikt worden.
- Onder de kop "Dag van Stemming" staat een knop "Woensdag 18 maart 2026" die meerdere subknoppen opent. De knop "Stemming" bevat een koptekst "Neutraliteit". Deze is met een strong element opgemaakt, maar omdat dit een koptekst is moet dit met een heading element opgemaakt worden. Onder de knop "Waarnemers en belangstellende tijdens de stemming en telling" staat een koptekst "Waarnemers" en "Belangstellenden". Ook hier is een strong element gebruikt in plaats van een heading element (h5 bijvoorbeeld).
- enz.

Controleer zo deze hele pagina op verkeerd gebruik van het strong element. Kopteksten moeten worden opgemaakt met een heading element en het strong element moet verder niet gebruikt worden voor hele zinnen of alinea's met tekst.

Afbeeldingen

Waarnemers en belangstellenden tijdens de stemming en telling

Waarnemers
Internationale waarnemers hebben het recht om gedurende de gehele tijd dat het (gemeentelijk) stembureau zitting houdt in het stemlokaal aanwezig te zijn. De voorzitter en de leden van het stembureau kunnen de vragen van de waarnemers beantwoorden of, als zij het antwoord niet weten, doorverwijzen naar de gemeente. Uiteraard heeft het stemmen voorrang en als het te druk is kan de waarnemers worden verzocht om te wachten. De voorzitter kan de waarnemers ook aanwijzingen geven waar ze wel of niet mogen staan. Dit met het oog op het stemgeheim, het behouden van voldoende afstand tot de andere personen aanwezig in het stemlokaal en het behoud van het voor het stembureau noodzakelijke overzicht op het uitbrengen van de stemmen.

De waarnemers zijn herkenbaar aan een badge, waarop staat dat zij internationaal waarnemer zijn. Deze badge moet zichtbaar worden gedragen. Ook moet iedere waarnemer desgevraagd aan de voorzitter van het stembureau een brief van het ministerie van BZK kunnen tonen, waaruit blijkt dat hij of zij een internationale waarnemer is. De waarnemers zijn verplicht om strikte neutraliteit in acht te nemen, zij mogen geen blijk geven van hun politieke gezindheid en/of zich in de verkiezingsprocedure mengen en zij moeten zich aan de Nederlandse wet- en regelgeving houden (artikel 139 van het Kiesbesluit). Als de voorzitter of de leden van het stembureau vaststellen dat de waarnemers zich hier niet aan houden moeten zij de waarnemers hierop aanspreken. Informeer in dat geval ook het ministerie van BZK. Het is mogelijk dat de waarnemers worden vergezeld door tolken en/of begeleiders. Deze tolken en begeleiders hebben niet de status van waarnemer. De waarnemers worden erop geattendeerd dat de tolken en begeleiders zich aan dezelfde regels moeten houden als de waarnemers. Als je vragen hebt over internationale waarnemers kan je een e-mail sturen naar postbus.verkiezingen@minbzk.nl.

art. 1, eerste lid, van de Kieswet

Belangstellenden
Op grond van de Kieswet hebben belangstellenden het recht de stemming en de stemopneming (het tellen van de stemmen) te bekijken in het stembureau en het gemeentelijk stembureau. Voorwaarde is dat de aanwezigen de

Terug naar boven

Dag van stemming

[Overzicht inklappen](#)

Woensdag 18 maart 2026

Stemming

18 maart 2025, 7:30-21:00 uur

Maak gebruik van de volgende instructies voor op het stembureau:

- [Bekijk Wettelijke voorschriften stemmen voor stembureauleden](#)
- [Bekijk Stembureau-instructie voor de dag van stemming \(hand out\)](#)
- [Bekijk Hoe om te gaan met soevereinen](#)
- [Bekijk Instructie schorsing zitting stembureau](#)
- [Bekijk Brochure geldige identiteitsbewijzen](#)
- [Bekijk Document geldige/ongeldige stemmen](#)
- [Bekijk Placemat stembureauleden: toelating kiezer](#)

Beeld: Martijn Beekman

Neutraliteit

In de stemlokalen mag geen campagne worden gevoerd. Ook niet door mensen die hun stem komen uitbrengen. Als zij campagnekleding dragen, kunnen zij hun stem uitbrengen, maar dienen direct daarna de lokalen te verlaten. Er mag geen discussie aangegaan worden met andere kiezers.

Terug naar boven

Kop niet als kop opgemaakt en vetgedrukt gemaakt Kop niet als kop opgemaakt en vetgedrukt gemaakt

Bevinding KIE-4.F27

Content

Laag

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/documenten/2025/6/16/verkiezingskalender-tweede-kamerverkiezing-2025> staat een tabel. De tabelkoppen "TERMIJN", "WERKZAAMHEID", "GRONDSLAG" en de tabelcellen onder de tabelkop "TERMIJN" zijn vetgedrukt. Deze teksten zijn vetgedrukt gemaakt met een strong-element. Het strong-element is bedoeld om de nadruk te leggen op extra belangrijke (delen van) tekst. Gebruik **** niet om een visuele weergave te bereiken.

Gebruik voor visuele vetgedrukte tekst bijvoorbeeld een span-element met CSS in plaats van een strong-element. Dit voorkomt dat schermlezers onbedoeld nadruk leggen op de tekst.

```
<span class="vetgedrukt">TERMIJN</span>
```

```
.vetgedrukt {
  font-weight: 700;
}
```

Zo blijft de vormgeving behouden zonder onterechte semantische betekenis.

Let op, een th element heeft van zichzelf al een vetgedrukte weergave. Het strong element weghalen bij het th element verandert dus niets aan de weergave. Alleen bij normale datacellen wel. Daar moet dan met bovenstaande adviezen nog wel iets mee gedaan worden.

Afbeeldingen

TERMIJN	WERKZAAMHEID	GRONDSLAG
tijdig	Burgemeester en wethouders van de hoofdstembureaugemeenten benoemen de leden en plaatsvervangende leden van het hoofdstembureau van de kieskring (een benoeming geldt voor één verkiezing)	art. E 1, eerste lid, art. E 10 en E 12 van de Kieswet
tijdig	Burgemeester en wethouders stellen een gemeentelijk stembureau in en wijzen zittingslocaties en -tijden aan. Benoemen leden en plaatsvervangende leden van het gemeentelijk stembureau; benoemen of aanwijzen ondersteuners	art. E 7, eerste lid, E 8, eerste lid, Na 2, eerste lid; art. Na 6, eerste lid, van de Kieswet
tijdig	Burgemeester en wethouders stellen stembureaus in, wijzen stemlokalen aan en benoemen leden en plaatsvervangende leden van de stembureaus	art. E 3, eerste lid, E 4, eerste lid en J 4, eerste en tweede lid, van de Kieswet
tijdig	De gemeente organiseert een training voor de leden en plaatsvervangende leden van de stembureaus en het gemeentelijk stembureau en de ondersteuners van het gemeentelijk stembureau	art. E 4, tweede lid en E 8, tweede lid, en Na 6, tweede lid, van de Kieswet
uiterlijk maandag 4 augustus 2025	Mogelijkheid voor politieke groeperingen om een verzoek in te dienen om een aanduiding en een logo te registreren in het door het centraal stembureau bij te houden register	art. G 1, eerste lid en G 1a, eerste lid, van de Kieswet

Vetgedrukte tekst

Bevinding KIE-4.F29

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/actueel/nieuws/2026/03/27/vacature-lid-kiesraad> staat de schuingedrukte tekst "Acquisitie naar aanleiding van deze advertentie wordt niet op prijs gesteld.". Deze tekst is schuingedrukt gemaakt met een em-element. Het em-element is bedoeld om de klemtoon te leggen op (delen van) tekst zodat de betekenis of intentie van een zin of pagina duidelijk is. Gebruik `<em>` niet om een visuele weergave te bereiken.

Tekst waarbij geen benadrukkende klemtoon nodig is om de betekenis correct te kunnen begrijpen kan schuingedrukt worden gemaakt met CSS of het i-element.

Bevinding KIE-4.F9

Het PDF-document *Jaarverslag Kiesraad 2024* is getagd, wat betekent dat hulpsoftware het document kan interpreteren en dat is goed. Er zijn echter wel problemen met deze tags gevonden.

- Door het hele document zijn subkoppen niet als kop getagd. Voorbeelden hiervan zijn “De Kiesraad in 2024” op pagina 3 en “Samenstelling Kiesraad” op pagina 4. Het is belangrijk dat ook dit soort subkoppen als kop worden opgemaakt en dat zij aansluiten binnen de koppenhiërarchie van het document. Daarom is het nodig om de volledige koppenstructuur te herzien.
- Pagina 2: De inhoudsopgave is niet getagd als TOC (*Table of Contents*{lang=eng}).
- Pagina 11 en 12: De tabellen zijn niet getagd. Deze horen getagd te worden als tabel.
- Pagina 27: In het tabel zijn de rijkoppen niet als kop getagd.

Bevinding KIE-4.F3

Het PDF-document *Informatie over hertellen op initiatief* is getagd, wat betekent dat

hulpsoftware het document kan interpreteren en dat is goed. Er zijn echter wel problemen met deze tags gevonden.

- Op alle pagina's zijn de koppen zijn niet getagd als kop.
- Pagina 1: zijn de teksten "Onderwerp", "Informatie over herstellen op..." en de datum niet getagd.
- Pagina 5: staat een lijst. Elk lijstitem is nu als een aparte lijst opgemaakt, waardoor er vier afzonderlijke lijsten ontstaan in plaats van één lijst met vier items. Hierdoor is de structuur niet één geheel.
- Het onderwerp en de datum die bovenaan het document te lezen zijn en informatief zijn zijn niet getagd. Deze informatie moet ook gewoon in de codelaag met tags terugkomen en op de juiste manier getagd worden.

Bevinding KIE-4.F5

Laag

Het PDF-document *Annual Report 2020*{lang=eng} is getagd, wat betekent dat hulpsoftware het document kan interpreteren en dat is goed. Er zijn echter wel problemen met deze tags gevonden.

- Pagina 5: De lijst bestaat uit twee losse lijsten, maar hoort één enkele lijst te zijn. Momenteel is het geen samenhangend geheel.
- Pagina 8: De opsomming met *Council members*{lang=eng} is niet als lijst opgemaakt, maar als losse alinea's. Deze opsomming moet correct worden opgemaakt als een lijst.
- Pagina 15 t/m 17: De koppen- en alinastructuur klopt niet. Bijvoorbeeld de kop "1. Recommendation concerning the change of the temporary..."{lang=eng} is niet als kop opgemaakt. De koppen 1 t/m 8 moeten een kop-tag krijgen. Teksten tussen deze koppen, zoals "Considering the positive recommendation, no significant changes needed..."{lang=eng}, zijn nu als kop gemaakt, terwijl dit geen koppen zijn. Deze teksten moeten als alinea's worden opgemaakt.
- Pagina 20: De tabel bevat rijkoppen die niet als koppen zijn opgemaakt. De rijkoppen moeten een correcte kop- of header-tag krijgen voor toegankelijke tabelstructuur.

Overige adviezen en opmerkingen

Onderstaande opmerkingen leiden niet tot een afkeuring, maar kunnen de toegankelijkheid of gebruiksvriendelijkheid verbeteren.

Opmerking KIE-4.F4

Laag

Het PDF-document *Informatie over herstellen op initiatief* bevat veel lege P-tags. Vaak zijn deze bij het exporteren toegevoegd, omdat in het brondocument met Enters witruimte wordt gecreëerd. Deze lege p-tags kunnen voorgelezen worden door hulpsoftware. Bijvoorbeeld als "Leeg". Dit is storend voor personen die hulpsoftware gebruiken.

Het is beter om deze lege p-tags te voorkomen door op een andere manier witruimte te creëren.

A**Succescriterium 1.3.2: Betekenisvolle volgorde**

Zorg ervoor dat alle content in een 'logische' volgorde staat en dat hulpsoftware deze ook kan bepalen.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

A**Succescriterium 1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen**

Verwijs niet naar vorm, locatie, kleur, omvang, orientatie of geluid.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

AA**Succescriterium 1.3.5: Identificeer het doel van de input**

Het doel van formulervelden voor persoonlijke gegevens (bijv. je naam) moeten door hulpsoftware herkend worden.

Resultaat

✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

A

Succescriterium 1.4.1: Gebruik van kleur

Gebruik niet alleen maar kleur om informatie over te brengen, bijvoorbeeld in grafieken, diagrammen en tabellen.

Resultaat

— Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Mensen die kleurenblind of slechtziend zijn, kunnen moeite hebben met het onderscheiden van kleuren of sommige kleuren zelfs helemaal niet zien. Daarom is het belangrijk om bij het overbrengen van informatie niet alleen kleur te gebruiken, maar ook andere visuele aanwijzingen, zoals vormen of tekst. Dit zorgt ervoor dat alle gebruikers de informatie op de juiste manier kunnen begrijpen, ongeacht hun visuele beperkingen.

Bevinding KIE-4.F11

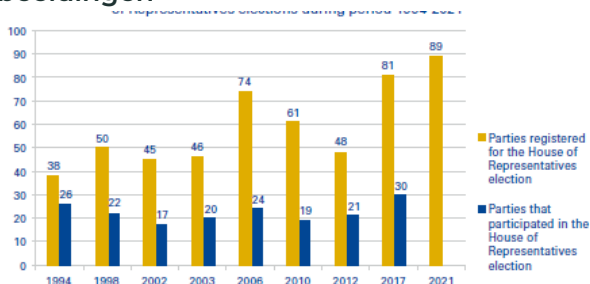
Design

Laag

In het PDF-document *Annual Report 2020* staat op pagina 19 een grafiek. In deze grafiek worden balken in verschillende kleuren weergegeven. Deze kleuren komen ook terug in de legenda. De informatie wordt hier enkel door kleur overgebracht, wat voor problemen zorgt bij mensen die kleuren niet goed kunnen onderscheiden.

Dit is op te lossen door naast kleur ook bijvoorbeeld een andere arcering te gebruiken.

Afbeeldingen

Grafiek afhankelijk van kleur

A**Succescriterium 1.4.2: Geluidsbediening**

Als geluid automatisch start en langer dan 3 seconden duurt dan moet er een manier zijn om het te pauzeren. Advies: start geluid niet automatisch.

Resultaat

✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

AA**Succescriterium 1.4.3: Contrast (minimum)**

Alle teksten moeten voldoende kleurcontrast hebben. Tip: gebruik de Colour Contrast Analyzer om het kleurcontrast te bepalen.

Resultaat

– Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Een laag contrast tussen de tekst en de achtergrond zorgt ervoor dat de tekst minder goed te lezen is. Voldoende kleurcontrast maakt het lezen van de tekst voor alle bezoekers prettiger, maar vooral voor bezoekers die slechtziend of kleurenblind zijn. Voor hen is voldoende kleurcontrast nog belangrijker. Een te laag kleurcontrast maakt het voor hen moeilijk om de inhoud van de website te begrijpen.

Standaard tekst moet een minimaal contrast van 4,5:1 hebben met de achtergrond. Voor teksten die groter zijn dan 24px/18pt (of 19px/14pt voor vetgedrukte tekst), moet het contrast minimaal 3,0:1 zijn. Het kleurcontrast meet je eenvoudig zelf met [Colour Contrast Analyser \(CCA\) van TPGi](#).

Een aantal teksten hebben onvoldoende kleurcontrast. In deze gevallen moet er meer contrast tussen de tekst en de achtergrond worden gecreëerd, zodat de tekst beter leesbaar is voor bezoekers die slechtziend of kleurenblind zijn.

Bevinding KIE-4.F34

Design

Laag

Op alle pagina's staan in de footer twee knoppen: "Nederlands" en "*English*{lang=eng}". Wanneer de gebruiker met de muis over de nog niet actieve knop beweegt (hover), verandert deze naar een blauwe **rgb(116, 145, 183)** achtergrond met witte **rgb(255, 255, 255)** tekst. De contrastverhouding hier van is 3,2:1 en dat is te laag.

<https://www.kiesraad.nl/>

Zorg voor een minimale contrastverhouding van 4,5:1.

Afbeeldingen

Deze website in andere talen:

Te lage contrastverhouding tijdens focus

Bevinding KIE-4.F10

Design Laag

In het PDF-document *Jaarverslag Kiesraad 2024* komen meerdere kleurcontrast problemen voor. Bijvoorbeeld:

- Pagina 19: de blauwe `rgb(74, 117, 186)` kop "Abacus" op de blauwe `rgb(201, 216, 233)` achtergrond heeft een te lage contrastverhouding van 3,2:1. Hetzelfde probleem komt voor op pagina 26 bij de kop "Wetsvoorstel Met één stem meer keus".
- Pagina 26: de oranje `rgb(239, 128, 80)` kop "Aanvullend advies ove r het vereenvoudigen..." op de bruine `rgb(233, 218, 206)` achtergrond heeft een te lage contrastverhouding van 2,0:1.
- Pagina 27: de witte `rgb(255, 255, 255)` tekst "Bezoekers kiesraad.nl in 2024" op de beige `rgb(221, 208, 200)` achtergrond heeft een te lage contrastverhouding van 1,5:1.

Zorg voor een minimale contrastverhouding van 4,5:1.

Bevinding KIE-4.F6

Design Laag

In het PDF-document *Annual Report 2020* wordt gebruik gemaakt door heel het document van gele teksten `rgb(206, 161, 0)` op een witte `rgb(255, 255, 255)` achtergrond. De contrastverhouding hiervan is 2,4:1 en dat is te laag.

Zorg voor een minimale contrastverhouding van 4,5:1.

AA

Succescriterium 1.4.5: Afbeeldingen van tekst

Gebruik geen afbeeldingen van tekst, maar maak je tekst op met CSS.

Resultaat

– Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Voor mensen met een visuele beperking is het belangrijk dat tekst op een pagina staat als echte tekst en niet als een afbeelding. Hierdoor kan hulpsoftware, zoals schermlezers, de tekst

voorlezen. Daarnaast kan echte tekst eenvoudig worden vergroot zonder kwaliteitsverlies of worden aangepast (bijvoorbeeld een ander lettertype). Dit helpt voor bezoekers van je website die moeite hebben met het lezen van de tekst door een zichtbeperking of door leesproblemen.

Als tekst wordt weergegeven als afbeelding, kunnen gebruikers met een visuele beperking of leesproblemen de inhoud mogelijk niet goed waarnemen. Dit belemmert hun toegang tot belangrijke informatie op de website.

Bevinding KIE-4.F37

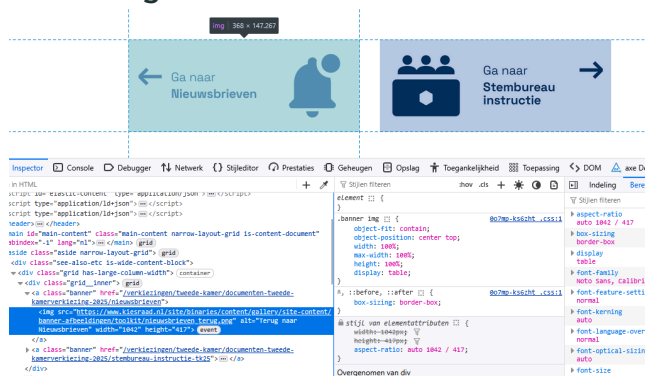

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/communicatiematerialen-tk25> staan onderaan twee afbeeldingen met tekst. Als tekst in een afbeelding staat is de tekst niet aan te passen naar eigen voorkeuren door iemand die slechtziend is.

Dit probleem komt op meer pagina's voor onderaan waar dit soort afbeelding als link worden gebruikt naar andere pagina's.

Plaats deze tekst als gewone tekst op de pagina en maak deze verder op met CSS zodat het er hetzelfde kan komen uit te zien als nu.

Afbeeldingen

Afbeeldingen met tekst

AA

Succescriterium 1.4.10: Reflow

Je website moet responsive zijn en er mag geen content missen. Voorkom scrollen in twee richtingen.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Voor mensen die slechtziend zijn, is het belangrijk dat een website goed blijft werken bij sterk inzoomen. Content mag hierbij niet verloren gaan en het moet mogelijk zijn om alles te lezen

zonder te scrollen in twee richtingen. Horizontaal scrollen kost slechtziende gebruikers veel extra inspanning, vooral als ze bij elke regel heen en weer moeten bewegen.

Dit succescriterium maakt het ook makkelijker voor bezoekers met een lichamelijke beperking en voor bezoekers die de voorkeur geven aan een mobiel scherm. Door een website zo te ontwerpen dat deze kan worden getoond zonder verlies van content of functie, wordt het bedienen en begrijpen van de website eenvoudiger en toegankelijker voor iedereen.

Dit succescriterium wordt getoetst bij een resolutie van 320 bij 256 pixels (100% zoom) of bij 400% zoom op een scherm van 1280 bij 1024 pixels.

Bevinding KIE-4.F33

Tijdens het herschalen (1280 × 1024 pixels en 400% zoom) is op pagina <https://www.kiesraad.nl/documenten/2025/6/16/verkiezingskalender-tweede-kamerverkiezing-2025> de link “Download: Verkiezingskalender...” en de tekst er direct onder niet volledig zichtbaar. Ook onder de tabel staat nog een alinea met tekst die niet helemaal binnen beeld past. De gebruiker kan horizontaal scrollen om al deze informatie nog te zien, maar dit is niet toegestaan binnen dit criterium. Voor gebruikers met een aangepaste schermresolutie is het lastig om alle content te lezen als zij steeds horizontaal moeten scrollen.

De tabel zelf valt onder een uitzondering. Voor tabellen als geheel is horizontaal scrollen toegestaan, bijvoorbeeld om kolommen in beeld te brengen die buiten het scherm vallen. Deze tabel zorgt er nu echter voor dat niet alleen een scrollbar bij de tabel wordt gebruikt, maar dus ook voor de content die er boven en onder staat en dat is dus niet de bedoeling.

Zorg er voor dat alleen de tabel een scrollbar krijgt. Dat is toegestaan. En zorg ervoor dat de rest van de content boven en onder de tabel gewoon binnen de breedte van het scherm past.

Dit kan te maken hebben met de manier waarop de tabel is toegevoegd in de content. Waarschijnlijk is dit niet op de juiste manier gedaan waardoor nu een probleem ontstaat met de overige content.

AA

Succescriterium 1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content

Niet-tekstuele content op je website heeft voldoende kleurcontrast (3,0:1). Denk bijvoorbeeld aan belangrijke afbeeldingen en formulervelden.

Resultaat

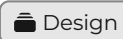
Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Niet-tekstuele elementen, zoals icoontjes en invoervelden, moeten een kleurcontrast hebben van tenminste 3,0:1. Dit is belangrijk voor mensen met een zichtbeperking. Zij kunnen elementen zo beter onderscheiden en gebruiken. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor lijnen in een grafiek.

Bij te weinig contrast kunnen zij belangrijke functies, zoals formulieren invullen of knoppen bedienen, niet goed uitvoeren. Ook de focus-indicator bij toetsenbordnavigatie moet altijd zichtbaar zijn. Zonder goed contrast kunnen bezoekers die afhankelijk zijn van het toetsenbord niet zien waar de focus is. Dit maakt het bedienen van de website veel lastiger.

Bevinding KIE-4.F7

Design

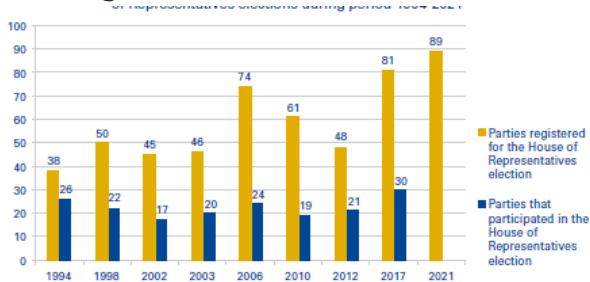

Laag

In het PDF-document *Annual Report 2020*{lang=eng} staat op pagina 19 een grafiek. In de grafiek wordt gebruik gemaakt van blauwe en gele balken. De gele **rgb(224, 173, 0)** balken op de witte **rgb(255, 255, 255)** achtergrond hebben met 2,1:1 een te lage contrastverhouding.

Zorg voor een minimale contrastverhouding van 3,0:1.

Afbeeldingen

Grafiek met te lage contrastverhouding

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

A

Succescriterium 2.1.2: Geen toetsenbordval

Zorg dat gebruikers van het toetsenbord niet vastlopen.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

A

Succescriterium 2.1.4: Enkel teken sneltoetsen

Voorkom het gebruik van sneltoetsen die bestaan uit één teken, zoals hoofdletters, kleine letters, leestekens, cijfers of symbolen.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers voldoende tijd om de content te lezen en te gebruiken.

A

Succescriterium 2.2.2: Pauzeren, stoppen of verbergen

Voor alle bewegende of scrollende content moet de mogelijkheid zijn om dit te pauzeren, stoppen of verbergen.

Resultaat

- ✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 2.3: Toevallen en fysieke reacties

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen of fysieke reacties veroorzaakt.

A

Succescriterium 2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Het snel flitsen van drie keer of meer per seconde kan foto-epileptische aanvallen veroorzaken en is niet toegestaan.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

A

Succescriterium 2.4.2: Paginatitel

Alle pagina's hebben een goede titel die het onderwerp beschrijft.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Een duidelijke paginatitel maakt het voor iedereen makkelijker om te navigeren. De paginatitel wordt in de browserbalk getoond en kan worden opgevraagd door hulpsoftware, bijvoorbeeld een schermlezer. Geef elke pagina een titel die het doel of de inhoud beschrijft. Zonder goede titels kunnen bezoekers moeite hebben om de pagina goed te herkennen en te onderscheiden van andere pagina's.

Bevinding KIE-4.F18

 Content Medium

De pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/overzicht-tk25> heeft als paginatitel "Overzicht | Kiesraad.nl". Dit beschrijft niet voldoende wat er op de pagina te vinden is. De pagina biedt een overzicht van de documenten en informatie die deel uitmaken van de Toolkit Verkiezingen voor de Tweede Kamerverkiezing van 29 oktober 2025. Het is daarom belangrijk dat dit duidelijk in de paginatitel word opgenomen.

Een goede paginatitel zou hier kunnen zijn: "Overzicht Toolkit Verkiezingen Tweede Kamerverkiezing 2025 | Kiesraad.nl".

A

Succescriterium 2.4.4: Linkdoel (in context)

Geef links een duidelijke tekst zodat je weet wat er gebeurt als je er op klikt.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Voor gebruikers met een beperking is het nodig dat het doel van elke link duidelijk is. Zij kunnen bijvoorbeeld door middel van het volgen van links door een webpagina navigeren of via

hulpsoftware een lijst met alle links op een pagina opvragen.

Het is van belang dat gebruikers van hulpsoftware die van link naar link tabben, duidelijk beschreven krijgen wat het doel is van een link. Gebruikers met een visuele of lichamelijke beperking kunnen hulpsoftware een overzicht laten geven van de beschikbare links op een pagina. De getoonde links moeten dan wel begrijpelijk zijn. Een bijkomend voordeel is dat op deze manier wordt voorkomen dat links verwarring geven over de inhoud voor gebruikers met een cognitieve beperking.

Bevinding KIE-4.F30

 Content

 Laag

Op de pagina <https://www.kiesraad.nl/> staat onder de kop "Social media" het linkje "Linkedin". Het linkje heeft als linktekst "Linkedin". Dit maakt niet voldoende duidelijk dat het gaat om de LinkedIn van de Kiesraad.

Een betere linktekst is bijvoorbeeld: "Naar de LinkedIn van Kiesraad".

Overige adviezen en opmerkingen

Onderstaande opmerkingen leiden niet tot een afkeuring, maar kunnen de toegankelijkheid of gebruiksvriendelijkheid verbeteren.

Opmerking KIE-4.F36

 Content

 Laag

Op pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/documenten-gemeenteraadsverkiezing-2026/gr26-organisatie-stemming-en-telling> staat bovenaan een inhoudsopgave. De tweede en derde link daarvan werken niet. Dit is een probleem voor iedereen en wordt dus niet afgekeurd. Wel goed om dit probleem op te (laten) lossen.

Afbeeldingen

Op deze pagina

- 1 [Voorbereiden stemming en telling](#)
- 2 [Dag van stemming](#)
- 3 [GSB zitting](#)
- 4 [Modellen: organisatie stemming en telling](#)

De tweede en derde link in de inhoudsopgave werken niet

AA

Succescriterium 2.4.6: Koppen en labels

Gebruik duidelijke koppen en tekstlabels die het onderwerp of doel beschrijven.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Duidelijke koppen en labels maken het makkelijker om de structuur van een webpagina te begrijpen en de content te bedienen. Bezoekers die hulpsoftware gebruiken, zoals schermlezers, kunnen snel een overzicht krijgen van de inhoud door de koppen op te vragen. Ook ziende bezoekers profiteren van goed omschreven koppen en labels, omdat deze de content toegankelijker en beter navigeerbaar maken. Het helpt bij het scannen van de pagina, waardoor deze duidelijker wordt voor alle bezoekers. Dit is vooral een voordeel voor mensen met cognitieve of visuele beperkingen.

Bevinding KIE-4.F17

 Content

 Medium

Op de pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/overzicht-tk25> staat de h1-kop "Overzicht", die niet voldoende beschrijft wat er op de pagina te vinden is. De pagina biedt een overzicht van de documenten en informatie die deel uitmaken van de Toolkit Verkiezingen voor de Tweede Kamerverkiezing van 29 oktober 2025. Het is daarom belangrijk dat dit duidelijk in de h1-kop wordt opgenomen.

Een goede koptekst zou zijn: "Overzicht Toolkit Verkiezingen Tweede Kamerverkiezing 2025"

Overige adviezen en opmerkingen

Onderstaande opmerkingen leiden niet tot een afkeuring, maar kunnen de toegankelijkheid of gebruiksvriendelijkheid verbeteren.

Opmerking KIE-4.F32

 Content

 Medium

Op de pagina <https://www.kiesraad.nl/vraag-en-antwoord/benoemingen-tweede-kamerverkiezing/benoemingen-tweede-kamerverkiezing> staat de kop "Meer over dit onderwerp". Het is niet duidelijk uit de kop over welk onderwerp het gaat. Het is daarom nodig dat dit duidelijk word gemaakt. In het geval van deze pagina gaat het dus om benoemingen bij de Tweede Kamerverkiezing.

Dit komt ook voor op pagina <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/uitslagen/overzicht-uitslagen-per-gemeente-gemeenteraadsverkiezingen-2026>, <https://www.kiesraad.nl/documenten/2025/6/16/verkiezingskalender-tweede-kamerverkiezing-2025> en meer.

Het gaat te ver om dit echt af te keuren, maar er word wel geadviseerd om deze koptekst duidelijker te maken.

Een betere kop is bijvoorbeeld: "Gerelateerde onderwerpen" of "Meer over benoemingen".

Richtlijn 2.5: Input modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

A

Succescriterium 2.5.3: Label in naam

Van alle interactieve elementen met zichtbare tekst is deze tekst ook beschikbaar in de toegankelijkheidsnaam.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

AA

Succescriterium 2.5.8: Grootte van het aanwijsgebied (minimum)

Voorkom problemen door klikbare gebieden, zoals links en knoppen, groot genoeg te maken.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

A

Succescriterium 3.1.1: Taal van de pagina

Hulpsoftware moet de taal van de pagina kunnen bepalen, zodat bijvoorbeeld de juiste stem en intonatie gebruikt kan worden.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

AA

Succescriterium 3.1.2: Taal van onderdelen

Als de taal van de content wisselt dan moet hulpsoftware deze kunnen bepalen.

Resultaat

✗ Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Wanneer delen van een tekst of componenten in een andere taal staan, moet dit worden aangegeven met het lang-attribuut in de HTML, bijvoorbeeld `lang="en"` voor Engels. Dit helpt bezoekers die afhankelijk zijn van hulpsoftware, zoals schermlezers of braille-leesregels, om de inhoud goed te begrijpen. Zonder een taalwissel kan de software de tekst in de verkeerde stem of intonatie lezen. Dit maakt het begrijpen van de website een lastiger.

Bevinding KIE-4.F35

 Content

 Medium

Op de pagina <https://english.kiesraad.nl/about-us/secretariat> staan onder de kop “*Teams Kiesraad Office*{lang=eng}” meerdere accordionknoppen. Wanneer een accordion wordt geopend, verschijnt extra tekst. De pagina is Engelstalig, maar in deze teksten worden Nederlandse woorden gebruikt. Bijvoorbeeld bij “*IT and Information Policy*{lang=eng}” staat “*I&I, IT en Informatiebeleid*{lang=eng}” en bij “*Legal Affairs*{lang=eng}” staat “*(JKA, Juridische zaken, kennis en advies)*{lang=eng}”. Voor deze Nederlandse woorden is geen taalwisseling toegepast. Dit is wel nodig, omdat schermlezers anders de Nederlandse woorden met een Engelse uitspraak voorlezen. Hierdoor kan de inhoud onduidelijk of moeilijk te begrijpen zijn voor gebruikers die afhankelijk zijn van voorleessoftware.

Zorg ervoor dat bij elke tekst van de accordion knoppen de Nederlandse woorden in de Engelse tekst correct worden gemarkeerd met een taalwissel. Dit kan gedaan worden met het lang-attribuut. Bijvoorbeeld: `lang="nl"`.

Afbeeldingen

Teams Kiesraad Office

IT and Information Policy

The IT and Information Policy (I&I, *IT en Informatiebeleid*) team constitutes the Electoral Council's IT department. I&I ensures all relevant parties have access to the high-quality support software required to conduct fair, transparant and verifiable elections. In addition, the team publishes election results in a timely, correct and correct manner.

Legal Affairs

Direction and Quality of Elections

Communications

Office Management

Financial Administration

Geen taalwissel aanwezig

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

AA

Succescriterium 3.2.4: Consistente identificatie

Alle elementen met dezelfde functie zijn op dezelfde manier herkenbaar.

Resultaat

Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

A

Succescriterium 3.3.1: Foutidentificatie

Als fouten gemaakt worden dan moet de fout duidelijk herkenbaar zijn in tekst.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

A

Succescriterium 3.3.2: Labels of instructies

Invoervelden hebben duidelijke tekstlabels of instructies.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

AA

Succescriterium 3.3.3: Foutsuggestie

Geef oplossingen als gebruikers fouten maken.

Resultaat

✓ Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

A

Succescriterium 3.3.7: Overbodige invoer

Zorg dat informatie niet meerdere keren moet worden ingevoerd in hetzelfde proces.

Resultaat

✓ Niet aanwezig: geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

A

Succescriterium 4.1.2: Naam, rol en waarde

Software begrijpt de naam en rol van elementen. Ook de waarde, status of eigenschappen van elementen kunnen worden bepaald.

Resultaat

Voldoet: de onderzochte steekproef voldoet aan dit succescriterium.

Steekproef

Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van een steekproef. De wijze waarop de steekproef is bepaald staat voorgeschreven in het evaluatiedocument [WCAG-EM](#).

- <https://www.kiesraad.nl/>
- <https://english.kiesraad.nl/>
- <https://www.kiesraad.nl/service/contact>
- <https://www.kiesraad.nl/sitemap>
- <https://www.kiesraad.nl/service/toegankelijkheid>
- <https://www.kiesraad.nl/vraag-en-antwoord/benoemingen-tweede-kamerverkiezing/benoemingen-tweede-kamerverkiezing>
- <https://www.kiesraad.nl/over-ons/bureau-kiesraad>
- <https://www.kiesraad.nl/over-ons/leden-kiesraad>
- <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/overzicht-tk25>
- <https://english.kiesraad.nl/about-us/secretariat>
- <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/documenten-tweede-kamerverkiezing-2025/communicatiematerialen-tk25>
- <https://english.kiesraad.nl/elections/elections-of-the-provincial-council>
- <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/uitslagen/overzicht-uitslagen-per-gemeente-gemeenteraadsverkiezingen-2026>
- <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/documenten-gemeenteraadsverkiezing-2026/gr26-organisatie-stemming-en-telling>
- <https://www.kiesraad.nl/documenten/2025/6/16/verkiezingskalender-tweede-kamerverkiezing-2025>
- <https://www.kiesraad.nl/actueel/nieuws/2026/03/27/vacature-lid-kiesraad>
- <https://www.kiesraad.nl/actueel/nieuws/2026/03/16/informatie-vaststelling-uitslagen-gemeenteraadsverkiezingen>
- <https://english.kiesraad.nl/elections/elections-of-the-island-councils>
- <https://www.kiesraad.nl/actueel/agenda/verkiezingen/05/herindelingen/laatste-dag-registratie-aanduiding-herindelingsverkiezingen-onder-voorbehoud>
- <https://www.kiesraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2025/03/11/jaarverslag-kiesraad-2024/Jaarverslag+Kiesraad+2024.pdf>
- <https://www.kiesraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2026/03/12/informatie-over-hertellen-op-initiatief-van-de-gemeenteraad/informatie-over-hertellen-op-initiatief-van-de-gemeenteraad-def.pdf>
- <https://english.kiesraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2021/03/16/index/Annual+Report+2020+-+Electoral+Council.pdf>

Overige onderzoeksdetails

Gebruikte technieken

Bij het uitvoeren van dit onderzoek is er vanuit gegaan dat alle technieken van het W3C ondersteund worden en dus gebruikt mogen worden. Zie: www.w3.org/WAI/WCAG22/Techniques

User agents en andere software

Bij dit onderzoek zijn de volgende user agents gebruikt:

- Google Chrome, versie 145 (primair)
- Mozilla Firefox, versie 148
- NVDA met Google Chrome
- PDF Accessibility Checker (PAC 2026)

Afhankelijke technologie

- HTML
- CSS
- WAI-ARIA
- JavaScript
- DOM
- SVG
- PDF

Over Cardan

Dit onderzoek is uitgevoerd door Cardan.

Adres: Burgemeester Brokxlaan 32 5041 SB Tilburg

Telefoon: 0885004070

E-mailadres: contact@cardan.com

Website: <https://cardan.com>

Dit onderzoek is uitgevoerd door Cardan. Als expert op het gebied van digitale toegankelijkheid helpen wij jou bij het toegankelijk maken van websites, apps en andere online dienstverlening.

Dit onderzoek naar digitale toegankelijkheid is uitgevoerd door Cardan met [Cardan Auditor](#) – dé slimme oplossing voor het onderzoeken en verbeteren van websites, apps en andere digitale kanalen.